

implantatorisk genetisk diagnostik i Sverige. Ett alternativ vid stor risk att få barn med svåra ärftliga sjukdomar *Elisabeth Blennow, Charles Hanson, Margareta Fridström*

1011 Originalstudie Brist på tid och pengar hindrar läkarstuderande från att forska *Daniel Giglio, Niklas Bergh*

1015 FÖRBUNDSNYTT

PATIENTSÄKERHET

1020 AT-läkare varnas sedan en patient suiciderat. Kallade inte in bakjouren – bröt mot klinikens rutiner

Vårdprogrammet måste vara känt och tillämpas av alla

1021 Barn hårt utsatta av iatrogena skador och allvarliga diagnosmissar. Doktorn avvaktade – upptäckte inte flickans leukemi

1022 Doktor använde Xylocain där glidmedel hade räckt. 3-årig pojke förgiftades svårt vid införsel av kateter

1023 Det kunde inte uteslutas att pojken hade testistorsion. Läkaren borde ordnat en snabb exploration

DEBATT OCH BREV

1024 Ogrundad hyllning till Vårdval Stockholm *Kjell Nyman*

1025 Aldrig har avståndet varit så stort *Eva Olsson*

1026 Replik: Rättvisa husläkarsystem finns – rättvis hälsa finns inte *Göran Sjönell, Mikael Stolt*

1027 Är barnen fortfarande osynliga vid familjevåld? *Staffan Janson, Boel Andersson-Gäre, Margareta Blennow*

1029 När barn far illa eller riskerar att fara illa: Den absoluta anmälningsplikten måste kunna tolkas mindre bokstaveligt *Eva Löwstedt*

1030 Sjukvård och marknadsekonomi passar inte ihop *Eric Bertholds*

1031 Replik: Jag ser ingen konflikt *Bertil Persson*

Somadril avregistreras den 1 juni 2008 *Birgitta Bülow, Bo Bergman*

1032 Slutreplik: Läkemedelspatenten snedvrider forskningen *Per A Magnusson*

KULTUR

1033 Esaias Tegnér och hans läkare *Lars Sjöstrand*

1036 Diagnos – tillfällig lättnad för både patient och läkare *Olle Hellström*

1037 LEDIGA TJÄNSTER 1040 PLATS-ANNONSER 1060 MEDDELANDEN

Rättelse 1

I förra numrets ledare angavs att det s k ohälsotalet sjunkit från 52 dagar till 38 dagar under senare år. Den höga siffran gäller enbart kvinnorna. Räknet på hela befolkningen har ohälsotalet sjunkit från 43,5 dagar till ca 38 dagar i dag.

Rättelse 2

Den redaktionella kommentaren till Alexandra Kents artikel »Dubbelt lidande för patienten när vården misslyckas« i LT 12–13 (sidorna 926-7) innehöll dessvärre några felaktigheter:

- Patientskadennämnden rekommenderar ändring av besluten i 10 procent av de fall som överklagas dit (i kommentaren uppgavs att ändring rekommenderas i ungefär hälften av fallen).
- I stället för »Patientförsäkringscentralen« skulle det ha stått »de försäkringsbolag där vårdgivaren tecknat försäkring«.
- I stället för »Försäkringsinspektionen« skulle det ha stått »Finansinspektionen«.

 Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på www.lakartidningen.se.

 Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Läkemedel för omstridda sjukdomar

Pregabalin (Lyrica) är registrerat i Sverige för behandling av neuropatisk smärta men är i USA godkänt sedan ett halvår tillbaka för indikationen smärta vid fibromyalgi. En aktuell sammanfattning av diskussionen kring detta kontroversiella beslut publicerades nyligen i New York Times (<http://www.nytimes.com/pages/health/index.html>).

Enskilda doktorer med fibromyalgipatienter är inte oväntat för läkemedelsmyndighetens ställningstagande eftersom tillgängliga farmaka inte har helt övertygande effekter på smärta. Förskrivarnas uppfattning avspeglas i stigande försäljningssiffror för preparatet. Men flera grupper av läkare är mindre glada åt den nya indikationen.

Fibromyalgi är mer ett kroniskt smärtsyndrom än en patologiskt definierad sjukdom. För diagnosen krävs en ökad smärtekänslighet på ett antal kroppspunkter och ett typiskt förlopp. Några för åkomman specifika patologiska avvikelser eller laboratorietest finns inte. Bästa behandlingsresultat uppnås med multimodala

vårdprogram som innefattar livsstilsförändringar, regelbunden motion, stressreduktion och terapier med KBT-inslag.

Det är just detta som pregabalinet kritiker skjutit in sig på. Fibromyalgi och en rad andra funktionella störningar med smärtor som huvudsymtom, till exempel irritabel kolon (IBS), är lika vanliga som svårbehandlade. Frikostig registrering av läkemedel för symptomkomplex gör att personer med funktionella störningar kan bli mer böjda att uppfatta sina besvär som en sjukdomsdiagnos. De blir därmed mer benägna att prova dyra och inte helt ofarliga mediciner än att följa ofta svårgenomförbara program för livsstilsförändringar.

Om kritikernas farhågor om en ökad medikalisering av funktionella tillstånd är befogade eller om nya läkemedel i stället leder till en snabbare återgång till arbete och hälsa vet vi först om några år. Att fler nya läkemedel för dessa tillstånd är på väg är dock helt klart.

»Om kritiker-
nas farhågor
om en ökad
medikalisering
av funktionella
tillstånd är be-
fogade ... vet vi
först om några
år.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se